

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
- | | | | | | | |
|------------------|---|------------------------------|---|--------------------------------|---|-----------|
| פרק ראשון | — | עיון בתורה (בראשית, דברים) | — | (8×4) | — | 32 נקודות |
| פרק שני | — | עיון ובקיאות בחומש ויקרא | — | $(9 \times 2) + (20 \times 1)$ | — | 38 נקודות |
| פרק שלישי | — | בקיאות בספרים יהושע, שופטים, | | | | |
| שמואל א, שמואל ב | — | (5×6) | — | 30 נקודות | | |
| סה"כ | — | 100 נקודות | | | | |
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק שלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (32 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה — 8 נקודות).

1. בראשית, כ"ב, א'-ח'

- א. "והאלקים נסה את אברהם" (פסוק א').
על פי רמב"ן, הסבר מהי מטרת הניסיון שניסה ה' את אברהם. (3 נקודות)
- ב. "ביום השלישי" (פסוק ד').
על פי רש"י, הסבר מדוע הראה ה' לאברהם את ההר רק ביום השלישי. (2 נקודות)
- ג. "אלקים יראה לו השה לעלה בני" (פסוק ח').
על פי רש"י, הסבר את תשובת אברהם ליצחק, ואת הקשר שלה לסוף הפסוק. (3 נקודות)

2. בראשית, כ"ד, כ"ב-נ'

- א. עיין בפסוק כ"ב.
על פי רש"י, הסבר מה הם הדברים שנרמזו במתנות שנתן העבד לרבקה. פרט את שלושת הרמזים. (3 נקודות)
- ב. "ויקח האיש נזם זהב... ויאמר בת מי את" (פסוקים כ"ב-כ"ג).
על פי רש"י לפסוק כ"ג, המעשה של העבד המוזכר בפסוק כ"ב מעורר תמיהה. מהי התמיהה, וכיצד רש"י מסביר את המעשה הזה? (2 נקודות)
- ג. עיין בפסוקים כ"ט, נ', וציין שתי תכונות של לבן הנלמדות מן הפסוקים האלה. (3 נקודות)

3. בראשית, כ"ז, י"ח-ל"ג

- א. "אנכי עשו בכרך" (פסוק י"ט).
על פי רש"י, הסבר את כוונת יעקב בדברים אלה. (2 נקודות)
- ב. "ויָרַח את ריח בגדיו ויברכהו" (פסוק כ"ז).
הסבר את שאלתו של רש"י על מילים אלה, ואת תשובתו עליה. (3 נקודות)
- ג. עיין בפסוק ל"ג.
על פי רש"י ועל פי רמב"ן, הסבר את דברי יצחק "גם ברוך יהיה". (3 נקודות)

4. **בראשית, נ', א'-י"ד****א.** עיין בפסוק ו'.

על פי רש"י, הסבר מדוע הזכיר פרעה את השבועה של יוסף לקבור את יעקב בארץ כנען.

(2 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ז'-ח' ובפסוק י"ד.

על פי רש"י, מהו ההבדל בין הכתוב בפסוק י"ד ובין הכתוב בפסוקים ז'-ח, ומהי הסיבה להבדל זה?

(3 נקודות)

ג. "גֵרֹן הָאֵטֵד" (פסוק י').הסבר מהו "גֵרֹן הָאֵטֵד" על פי שני הפירושים של רש"י. (3 נקודות)5. **דברים, ל"ב, מ"ד-מ"ח****א.** "וידבר את כל דברי השירה הזאת... הוא והושע בן נון" (פסוק מ"ד).

על פי רש"י, הסבר מדוע גם יהושע דיבר את דברי השירה באוזני העם, ומדוע הוא מכונה "הושע" בפסוק זה.

(2 נקודות)

ב. "כי לא דבר רק הוא מכם" (פסוק מ"ז).

בפירושו השני לפסוק זה רש"י מביא את הפסוק מבראשית, ל"ו, כ"ב: "ואחות לוטן תמנע".

הסבר מה רש"י לומד מן הפסוק בבראשית, ומה הקשר של הלימוד מפסוק זה לפסוק מ"ז בדברים. (3 נקודות)

ג. "בעצם היום הזה" (פסוק מ"ח).

על פי רש"י, הסבר מדוע מודגש "בעצם היום הזה".

על פי רש"י, ציין מקרה אחד נוסף בתורה שנאמר בו "בעצם היום הזה", והסבר את משמעותו. (3 נקודות)6. **דברים, ל"ג, י"ח-כ"ה****א.** עיין בפסוק י"ח.

על פי רש"י, הסבר את הברכה של יעקב לזבולון ואת ברכתו ליששכר, והסבר מדוע הן כתובות בפסוק אחד.

(3 נקודות)

ב. עיין בפסוקים כ'-כ"ב.

מי הם שני השבטים שנמשלו לאריה?

על פי רש"י, הסבר מדוע נמשלו שני שבטים אלה לאריות. (2 נקודות)

ג. "וכימין דְּבִאָּה" (פסוק כ"ה).הסבר את הביטוי על פי אחד הפירושים של רש"י. (3 נקודות)

פרק שני — עיון ובקיאות בחומש ויקרא (38 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 7-9 (לכל שאלה — 9 נקודות), ועל שאלה 10 (20 נקודות).

ענה על שתיים מן השאלות 7-9.

7. ויקרא, ט"ז, א'-י'

- א.** "וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן... כי בענן אראה על הכפרת" (פסוקים א'-ב').
 על פי כל אחד מן הפירושים שמביא רש"י, ציין באיזה ענן מדובר, ומתי מתקיים "כי בענן אראה על הכפרת".
 (3 נקודות)
- ב.** "אין קטגור נעשה סגור" (תלמוד בבלי, מסכת ראש השנה, כ"ו, ע"א).
 על פי רש"י, הסבר כיצד כלל זה בא לידי ביטוי בפרק ט"ז, פסוק ד'. (3 נקודות)
- ג.** "והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי" (פסוק י').
 על פי רש"י, מה לומדים מן המילים המודגשות בקו? (3 נקודות)

8. ויקרא, י"ט, כ"ה-ל"ה

- א.** פסוק כ"ה, פסוק ל"א ופסוק ל"ד מסתיימים בביטוי "אני ה' אלקיכם".
 על פי רש"י, הסבר מה לומדים מביטוי זה בכל אחד מן הפסוקים. (3 נקודות)
- ב.** עיין בפסוק ל"ב.
 על פי רש"י, באיזה "זקן" מדובר, וכיצד יש לנהוג בו? (3 נקודות)
- ג.** "לא תעשו עֹל במשפט" (פסוק ל"ה).
 (1) על פי רש"י, הסבר באיזה משפט מדובר.
 (2) על פי רש"י, מה גורם מי שעשה עוול זה? כתוב שני דברים.
 (3 נקודות)

9. ויקרא, כ"ד, י'-י"ד

- א.** "יֵצֵא בן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית" (פסוק י').
 (1) על פי רש"י, מי היה אביו של בן האישה הישראלית?
 (2) על פי המדרש שרש"י מביא, מהיכן יצא בן האישה הישראלית? הסבר את שתי הדעות.
 (3 נקודות)
- ב.** על המקלל נאמר: "ויניחֶהוּ במשמר" (פסוק י"ב).
 גם על המקושש נאמר: "ויניחו אתו במשמר" (במדבר, ט"ו, ל"ד).
 על פי רש"י, מה הן הסיבות שבגללן הניחו כל אחד מהם במשמר? (3 נקודות)
- ג.** "ורגמו אותו כל העדה" (פסוק י"ד).
 מהו הקושי שהתיאור מעורר, וכיצד רש"י מיישב אותו? (3 נקודות)

ענה על שאלה 10 (שאלת חובה).

10. לפניך שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בארבעה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת את הסעיף שבחרת, וכתוב ליד כל אות מהו ההקשר

שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט על פי רש"י (פירוש אחד).

(לכל סעיף – 5 נקודות; סך הכול – 20 נקודות)

א. "עֲלֵה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחּוֹחַ לֵה'"

ב. "וְעַץ אֲרֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאֶזְבִּי"

ג. "אֲבִנֵי צִדְקָה אֵיפֹת צִדְקָה וְהֵן צִדְקָה יִהְיֶה לָכֶם"

ד. "וְעֹנֵף עֵץ עֵבֶת"

ה. "וְהִיטָה שִׁבְתָּ הָאָרֶץ לָכֶם לֹאכְלָה"

ו. "וְהִשִּׁיג לָכֶם דָּגִשׁ אֶת בְּצִיר"

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב

(30 נקודות)

ענה על שש מן השאלות 11-20 (לכל שאלה — 5 נקודות).שים לב: על כל שאלה שבחרת, ענה על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.**11. יהושע, ח', ב'-ט'**

הסבר את התוכנית של יהושע לכיבוש העי.

12. יהושע, כ"ד

עיין בפסוק ז' ובפסוק י"ב.

הסבר את שני הניסים שמוזכרים בפסוקים אלה.**13. שופטים, ד'**

עיין בפסוקים ד'-ה'.

הסבר שני פרטים שאפשר ללמוד מפסוקים אלה על דבורה הנביאה.**14. שופטים, ז'**

”והנה איש מספר לרעהו חלום” (פסוק י"ג).

כתוב מה ראה האיש בחלום, והסבר למה מרמז החלום.

15. שופטים, ט"ו

הסבר מדוע המקומות ”רמת לחי” ו”עין הקורא” (פסוקים י"ז, י"ט) נקראו כך.

16. שמואל א, ח'

עיין בפסוקים ה'-ז'.

הסבר מדוע הייתה הבקשה של זקני ישראל רעה בעיני שמואל.

17. שמואל א, י"ד

עיין בפסוקים ט'-י'.

הסבר את הסימן של יהונתן ואת משמעותו.

18. שמואל ב, א'

הסבר את פסוק י"ח.

19. שמואל ב, ח'

הסבר את פסוק י"ח.

20. שמואל ב, כ', ט"ז-י"ט

הסבר את דברי האישה החכמה.

בהצלחה!